

Številka: 0070-4/2017/26
Ljubljana, dne 25. aprila 2017
EVA 2015-3330-0076
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji pod točko.... sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih ter ga pošilja Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku.
mag. Lilijana Kozlovič GENERALNA SEKRETARKA
Prejemniki: <ul style="list-style-type: none">– Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,– Ministrstvo za javno upravo,– Ministrstvo za pravosodje,– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,– Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Zaradi manj zahtevnih sprememb in dopolnitev predlagamo sprejem predloga zakona po skrajšanem postopku, saj se bistvo spremembe nanaša na prevzem že uveljavljene izjeme tvorjenja strokovnih naslovov pri študijskih programih prve stopnje tudi za študijske programe druge stopnje in na določnejšo opredelitev prekrškovnih določb, ki so sicer že v veljavnem zakonu.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">– dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,– dr. Tomaž Boh, državni sekretar,– dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none">– dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,

<p>– dr. Tomaž Boh, državni sekretar, – dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo.</p>		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Predlog zakona v 7. členu povzema že uveljavljeno izjemo tvorjenja strokovnih naslovov pri študijskih programih prve stopnje tudi za študijske programe druge stopnje, v 15. členu spreminja organ, zadolžen za objavo strokovnih in znanstvenih naslovov v Uradnem listu RS, v 20. členu določneje ureja izrekanje sankcij za kršitve njegovih določb, v 21. členu določa organ, pristojen za nadzor nad določbami tega zakona, v novem 21.a členu pa vzpostavlja podlago za vodenje evidence izdanih opozoril nadzornega organa.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA Za potrebe izvajanja nadzora nad izvrševanjem zakona se pri ministrstvu vzpostavi evidenca izdanih opozoril.
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	<p>dokumente razvojnega načrtovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Predlog zakona nima finančnih posledic, zato za njegovo izvajanje ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none">– pristojnosti občin,– delovanje občin,– financiranje občin.	NE
---	----

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

/

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani:

/

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
---	----

Datum objave: 25. 1. 2017

V razpravi je imel možnost sodelovanja vsak zainteresirani. Odzvala se je le Univerza v Ljubljani, ki predlagano spremembo podpira in predlaga, da se sprememba drugega odstavka 7. člena, ki se nanaša na možnost, da se strokovni naslov tvori v povezavi s študijsko usmeritvijo, določi tudi na področjih iz 5. člena (strokovni naslovi po študijskih programih prve stopnje na tehniških, biotehniških in tehnoloških področjih), 6. člena (strokovni naslovi po univerzitetnih študijskih programih prve stopnje na pedagoških področjih), 8. člena (strokovni naslovi po študijskih programih druge stopnje na tehniških, biotehniških in tehnoloških področjih), in 10. člena (strokovni naslovi po študijskih programih druge stopnje na pedagoških področjih). Predlog ni bil upoštevan, saj predlagano izhaja iz veljavne ureditve v povezavi s predlagano spremembo drugega odstavka 7. člena zakona, kar je bilo predlagatelju tudi pojasnjeno. Možnost tovrstnega tvorjenja strokovnih naslovov je namreč dopustna že v obstoječi ureditvi, saj upoštevajoč besedilo 4. člena zakona slednji kot generalna določba ureja način tvorjenja strokovnih in znanstvenih naslovov po študijskih programih prve stopnje. Predlagana sprememba 7. člena novele zakona, ki kot generalna določba ureja način tvorjenja strokovnih naslovov po študijskih programih druge stopnje, pa uvaja tovrstno možnost tudi za študijske programe druge stopnje.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA

dr. Maja Makovec Brenčič
MINISTRICA

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STROKOVNIH IN ZNANSTVENIH NASLOVIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE ZAKONA

Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06, v nadaljnjem besedilu: ZSZN-1) v 7. členu določa način tvorjenja strokovnih naslovov po študijskih programih druge stopnje. Predlagana dopolnitev 7. člena določa smiselno enako izjemo, ki že velja glede tvorjenja strokovnih naslovov pri študijskih programih prve stopnje, tudi za študijske programe druge stopnje.

ZSZN-1 je že v prehodni določbi 24. člena določil, da do začetka dela javne agencije za visoko šolstvo strokovne in znanstvene naslove po tem zakonu objavlja ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo. Ob upoštevanju ustanovitve Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu z novelo Zakona o visokem šolstvu (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, Uradni list RS, št. 86/09; ZViS–G) je z navedenim dejstvom treba uskladiti določbo 15. člena ZSZN-1, ki po novem objavljanje strokovnih in znanstvenih naslovov nalaga Nacionalni agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

Ker je izvajanje prekrškovnih določb v praksi pokazalo, da je določba 20. člena ZSZN-1 nejasna, kar je v nasprotju z načelom zakonitosti in določnosti v kaznovalnem pravu, se predlaga sprememba citirane določbe. Prvi in drugi odstavek dosedanjega 20. člena ZSZN-1 sta v določenem delu celo identična (npr. kršitev 2. in 3. člena ZSZN-1 je prekršek tako po prvem kot tudi po drugem odstavku 20. člena ZSZN-1). V zvezi s tretjim odstavkom 20. člena, ki določa, da se z globo najmanj 10.000 tolarjev za prekršek kaznuje posameznik, ki uporablja strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga ni pridobil (2. člen), pa je, da bi preprečili napačne razlage, treba izhajati iz namena varovanja dobrine in jasno določiti, da gre v obravnavanem primeru za varstvo slovenskega strokovnega oziroma znanstvenega naslova ali naziva strokovne izobrazbe ob vsakokratni kršitvi. Pri tem pa se bo posameznika ob nadzoru nad izvajanjem tega zakona predhodno opozorilo na pravilen zapis ali uporabo pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova. Šele nato, torej po predhodnem opozorilu, bo posameznik lahko sankcioniran zaradi storjenega prekrška. Predhodno opozorilo je smiselno tudi z vidika uporabe kaznovalnega prava (kamor sodijo tudi prekrški) kot skrajnega sredstva (*ultima ratio*) za uveljavitev pravnega sistema. Novela zakona predvideva tudi strožje kaznovanje, brez predhodno izrečenega opozorila, za posameznika, ki uporablja takšen naslov, čeprav ga sploh ni pridobil.

Sprememba 21. člena uvaja poleg pristojnosti za odločanje v prekrškovnih postopkih tudi nadzor.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih so:

- uskladiti način tvorjenja strokovnih naslovov po študijskih programih druge stopnje z načinom tvorjenja strokovnih naslovov po študijskih programih prve stopnje,
- uskladiti pristojnost objavljajanja strokovnih in znanstvenih naslovov z dejstvom, da je ustanovljena Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu,
- ustrezneje zapisati vsebino prekrška ter višino sankcije za kršitelje določb zakona,
- določiti organ nadzora nad zakonom.

2.2 Načela

Načelo zakonitosti in določnosti

Ob upoštevanju namena zakonodajalca, da zaščiti na slovenskih visokošolskih zavodih in višjih strokovnih šolah pridobljene strokovne oziroma znanstvene naslove ali nazive strokovne izobrazbe, se bolj jasno in pregledno zapišejo določbe glede oblike in višine izrekanja kazenskih sankcij za kršitelje določb zakona ob upoštevanju, kako huda je kršitev.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve, ki jih prinaša predlog zakona, so uskladitev pristojnega organa za objavljajanje strokovnih in znanstvenih naslovov, natančnejša razmejitev in opredelitev prekrškov ter višine izrekanja sankcij ob ugotovljenih kršitvah zakona. Predlog zakona obenem uveljavlja izjemo pri tvorjenju strokovnih naslovov pri študijskih programih prve stopnje tudi za študijske programe druge stopnje (tvorjenje strokovnih naslovov z upoštevanjem študijske usmeritve).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

/

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Področje izobraževanja sodi v pristojnost držav članic EU in ni predmet prilagoditve pravu EU.

Skladno z mednarodnimi priporočili v zvezi z uporabo akademskih naslovov pri prehajanju posameznikov, ki so svoje izobraževanje zaključili v različnih šolskih sistemih, naletimo na vprašanje uporabe tujih naslovov v domačem jezikovnem okolju in sistemu ter obratno. Temu vprašanju se posveča kar nekaj mednarodnih dokumentov, ki navajajo, da se posamezni naslovi uporabljajo v izvorni obliki (oziroma transkripciji), prevajanje naslova v druge jezike pa ni ustrezno.

Ureditev v Republiki Sloveniji je v skladu z mednarodnimi priporočili Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji in njenimi komplementarnimi dokumenti. Z revidiranimi priporočili za postopke ocenjevanja tujih kvalifikacij (*Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications, 2010*) je določeno pravilo, da se nazivi in naslovi uporabljajo v izvornem jeziku, brez prevajanja.

Pri tem se, kot izhaja iz obrazložitvenega poročila navedene konvencije (*Explanatory Report of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher education in the European Region* (ETS, No. 165), odstavek b nanaša na pravico imetnikov kvalifikacij, da uporabljajo tuje nazive. Pristojni organi pogodbenice lahko odobrijo pravico do uporabe naziva v obliki, v kakršni je bil dodeljen v izvorni pogodbenici ali v kakšni drugi obliki. Izjemoma se lahko odobri pravica do rabe ustreznega naziva države, v kateri prosilec poda vlogo za priznanje.

Priloga k diplomi (*Diploma Supplement*) je spremljajoči dokument visokošolske diplome, ki nudi standardiziran opis posameznikovega zaključenega izobraževanja z informacijami o pridobljeni kvalifikaciji, med drugim tudi naziva oziroma naslova. Priloga je skupni dokument Evropske komisije, Sveta Evrope in Unesca. Eden izmed namenov za izdajanje priloge k diplomi je tudi v preteklosti pogosto nepravilno tolmačenje posameznih kvalifikacij s prevodi, zato dokument določa uporabo naslovov v izvorni obliki.

Eden od razlogov za mednarodna priporočila in takšne ureditve je zaščita imetnika listine. Za ponazoritev: v slovenskih dodiplomskih predbolonjskih univerzitetnih študijskih programih, na podlagi katerih se pridobi, na primer, naslov »univerzitetni diplomirani sociolog«, se s prevodom v angleški jezik (kot *Bachelor of ...*) v tujini zniža raven izobrazbe, in sicer z druge na prvo stopnjo visokošolskega izobraževanja. Ti predbolonjski dodiplomski študijski programi so v skladu z Zakonom o visokem šolstvu razvrščeni na način, da ustrezajo ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje. Podobno se zgodi pri prevajanju slovenskega znanstvenega naslova »magister znanosti«, in sicer če se prevede kot *Master of Science*. S takšnim prevodom se obravnava kot študijski program druge stopnje pri večini naravoslovnih študijskih usmeritev, čeprav po Zakonu o visokem šolstvu ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih tretje stopnje, in je lahko tako naravoslovne kot družboslovne usmeritve.

Drugi razlog je tudi zaščita samega strokovnega oziroma znanstvenega naslova in študijskega programa kot takega. Strokovni ali znanstveni naslov je namreč del študijskega programa, ki daje javnoveljavno izobrazbo in ga lahko pridobi samo tisti, ki tak študijski program opravi v celoti. Na podlagi uspešno zaključenega študijskega programa je tudi upravičeno pričakovanje določenega znanja, ki si ga diplomant pridobi, ter pravic, ki iz določenega izobraževanja in naslova izhajajo.

V tujini obstajajo izobraževanja in usposabljanja, ki ne dajejo javnoveljavne izobrazbe v državi izvora, pa je na diplomi zapis *master* ali *doctor*, kot je to primer iz Francije: *Ph. D. de Doctorat*. Ob dovoljeni neposredni uporabi slovenskega strokovnega ali znanstvenega naslova na podlagi teh v tujini pridobljenih naslovov bi bilo videti, kot da je oseba pridobila javnoveljavno izobrazbo v Sloveniji in s tem vse pravice, ki temu slovenskemu naslovu pripadajo.

V tujini obstajajo tudi naslovi, pridobljeni po javnoveljavnem dodiplomskem študijskem programu, na primer naslov *dottore* v Italiji, ki bi ga ob nereguliranem zapisovanju naslovov lahko oseba uporabila kot »doktor znanosti«. Znani so že primeri, ko sodno zapriseženi prevajalci te naslove prevedejo kot »doktor«.

Poznamo tudi celo vrsto drugih tujih naslovov, ki se uporabljajo za različne ravni izobraževanja. Na primer: naslov *Master*, pri čemer ni mogoče enačiti *Master of Science/Arts* s slovenskim naslovom »magister znanosti«, ali, na primer, *Master*, pridobljen na Škotskem po štiriletnem prvostopenjskem dodiplomskem izobraževanju, s slovenskim magistrskim študijskim programom in naslovom »magister«. Tuj akademski naslov *Master of Arts* se lahko na izobraževalni ustanovi Oxford University izda tudi kot častni naslov brez opravljenega podiplomskega magistrskega študijskega programa, torej na podlagi senioritete.

Pogosto uporabljeni termini na tujih diplomah: *Bachelor of Arts*, *Master of Arts*, *Master of Science* in podobno, dejansko niso strokovni naslovi, kot jih poznamo v Sloveniji, na primer »profesor magister petja«. V teh primerih gre za poimenovanje ravni izobrazbe, lahko pa tudi za poimenovanje študijskega programa (*Master of European Studies*).

Navedenim možnim težavam in anomalijam se je mogoče izogniti z uporabo naslovov in nazivov v izvorni obliki države izvora izobraževanja.

Nekatere države, kot denimo Avstralija, Španija, Švedska, Poljska, Irska, Združene države Amerike, Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska, nimajo posebnih zakonov, ki bi urejali uporabo naslovov. Nekatere države imajo uporabo naslovov urejeno v nacionalni zakonodaji v različnih vrstah zakonov, kot so zakoni, ki opredeljujejo sistem visokega šolstva, zakoni o univerzi, posebni zakoni o naslovih in akademskih diplomah. Večina držav podpisnic navedene konvencije glede (ne) prevajanja nazivov in naslovov neposredno uporablja priporočila konvencije, ki določa, da se naslovi in nazivi ne prevajajo, ampak se uporabljajo v izvorni obliki. V nekaterih državah so akademski naslovi že v zakonodaji določeni v nacionalnem in angleškem jeziku. Pri tem pogosto ne gre za prevod naslova, temveč za poimenovanje stopnje oziroma ravni izobraževanja.

Avstrija

V zvezi z nepravilno uporabo strokovnega oziroma znanstvenega naslova je v avstrijski zakonodaji določeno, da kdor namerno neupravičeno podeljuje, posreduje ali uporablja poimenovanje, ki je tipično značilno za nacionalni ali tuj visokošolski sistem, eno ali več nacionalnih akademskih stopenj, nacionalno ali tujo akademsko stopnjo ali naslov enakega ali podobnega poimenovanja, in če dejanje ni predmet kazenske obravnave pristojnega sodišča ali kaznovano po drugih upravnih pravilih z zagroženo strožjo kaznijo, je zagrešil upravni prekršek, ki se kaznuje s strani krajevno pristojnega upravnega organa z denarno kaznijo do 15.000 EUR. Podeljevanje, posredovanje in uporaba (akademskih stopenj) je neupravičeno še posebno takrat, kadar akademska stopnja ali enako ali podobno poimenovanje izvira od institucije, ki ni enakega statusa/ranga kot post-sekundarne izobraževalne institucije; izvira od institucije, ki v državi, kjer ima sedež, ni priznana kot post-sekundarna izobraževalna institucija; ni pridobljeno na osnovi odgovarjajočega študijskega programa in rezultatov izpitov ali znanstvenih ali umetniških dosežkov; ali ni častno podeljeno s strani post-sekundarne izobraževalne institucije na osnovi znanstvenih ali umetniških dosežkov visoko cenjenih v strokovnih krogih ali zaradi izjemnih zaslug pri znanstvenih ali kulturnih delih.

Nemčija

Tudi v Nemčiji je zakonsko urejeno sankcioniranje napačne uporabe (»abuse«) strokovnega oziroma znanstvenega naslova, poklicne kvalifikacije ali simbolov. Materijo ureja 132a člen Kazenskega zakonika (Criminal Code). Kot kaznivo se šteje neavtorizirana/neupravičena uporaba:

- nacionalnih ali tujih naslovov služb ali vladnih ustanov, akademskih naslovov, častnih nazivov ali nazivov javnih časti;
- uporaba poklicnih nazivov povezanih z zdravstvom (zdravnik, zobozdravnik...), pravom ali financami (odvetnik, revizor, davčni konzultant ali agent...);
- uporaba nazivov javno imenovanih ekspertov;
- nošenje domačih ali tujih uniform ali insignij.

Za tovrstna dejanja je predpisana zaporna kazen ne daljša od enega leta ali denarna kazen.

Iz navedenega izhaja, da je napačna ali zlonamerna uporaba znanstvenih nazivov sankcionirana enako kot drugi primeri lažnega predstavljanja in predmet zaporne ali denarne kazni za kršitelja. Materija ni urejena v posebnem zakonu temveč kot del kazenskega zakonika.

Finska

Finska zakonodaja določa nazive stopenj (»*degree titles*«), pri čemer so predpisani nazivi poimenovanja stopenj izobrazbe, ne pa tudi njihove okrajšave. Predpisan je tudi prevod teh nazivov v angleški jezik. Akademski naslovi (»*academic titles*«) in njihove okrajšave niso regulirani, kljub temu pa njihova uporaba brez osnove (brez da za tem stoji dokončan študij) lahko predstavlja kaznivo dejanje oziroma prekršek (»*criminal offence*«). Uporaba nazivov in njihovih okrajšav sicer na Finskem velja kot neprimerno in domišljavo, razen morebiti pri vizitkah za mednarodno uporabo.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Pri ministrstvu, pristojnem za izobraževanje, se vzpostavi evidenca izdanih opozoril o kršitvah določb zakona, ki bodo izdana v okviru upravnega nadzora, ki ga opravlja ministrstvo.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

– dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:

/

– čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja:

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

V razpravi je imel možnost sodelovanja vsak zainteresirani. Pripombo je podala Univerza v Ljubljani, ki predlagano spremembo podpira in predlaga, da se sprememba drugega odstavka 7. člena, ki se nanaša na možnost, da se strokovni naslov tvori v povezavi s študijsko usmeritvijo, določi tudi na področjih iz 5. člena (strokovni naslovi po študijskih programih prve stopnje na tehniških, biotehniških in tehnoloških področjih), 6. člena (strokovni naslovi po univerzitetnih študijskih programih prve stopnje na pedagoških področjih), 8. člena (strokovni naslovi po študijskih programih druge stopnje na tehniških, biotehniških in tehnoloških področjih), in 10. člena (strokovni naslovi po študijskih programih druge stopnje na pedagoških področjih). Predlog ni bil upoštevan, saj predlagano izhaja iz veljavne ureditve v povezavi s predlagano spremembo drugega odstavka 7. člena zakona, kar je bilo predlagatelju tudi pojasnjeno. Možnost tovrstnega tvorjenja strokovnih naslovov je namreč dopustna že v obstoječi ureditvi, saj upoštevajoč besedilo 4. člena zakona slednji kot generalna določba ureja način tvorjenja strokovnih in znanstvenih naslovov po študijskih programih prve stopnje. Predlagana sprememba 7. člena novele zakona, ki kot generalna določba ureja način tvorjenja strokovnih naslovov po študijskih programih druge stopnje, pa uvaja tovrstno možnost tudi za študijske programe druge stopnje.

– spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7931>

in

[http://www.mizs.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predlogi_predpisov/;](http://www.mizs.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predlogi_predpisov/)

- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe:

Predlog zakona je bil objavljen na portalu e-demokracija od 25. januarja 2017 do 1. februarja 2017.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles:

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,
- dr. Tomaž Boh, državni sekretar,
- dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06 in 87/11 – ZVPI) se v 7. členu doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če strokovnega naslova po magistrskem študijskem programu druge stopnje ni mogoče smiselno tvoriti v skladu s prvim odstavkom tega člena, se strokovni naslov po magistrskem študijskem programu druge stopnje tvori tako, da se uporabi beseda magister oziroma magistrica študijske usmeritve.«.

2. člen

V 15. členu se besedilo »ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo«, nadomesti z besedilom »Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu«.

3. člen

Besedilo 20. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Z globo 2.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki podeljuje strokovne ali znanstvene naslove ali naslove strokovne izobrazbe v nasprotju z določbami 2. člena, tretjega odstavka 3. člena, 16. in 17. člena tega zakona.

(2) Z globo 100 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z globo 500 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, če uporabi strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga ni pridobil skladno z 2. členom tega zakona.

(4) Z globo 40 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki v nasprotju z opozorilom organa, pristojnega za nadzor iz 21. člena tega zakona, uporabi strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga ni pridobil skladno z 2. členom tega zakona, pa ima v tujini na akreditirani instituciji pridobljeno enako ali višjo raven izobrazbe, kot je zahtevana za strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga uporablja.«.

4. člen

V 21. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Nadzor nad izvrševanjem tega zakona izvaja ministrstvo, pristojno za izobraževanje, ki lahko pisno opozarja pravne in fizične osebe na ravnanje v skladu s tem zakonom.«.

Dosedanji prvi in drugi odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

5. člen

Za 21. členom se doda nov 21.a člen, ki se glasi:

»21.a člen

Za potrebe izvajanja nadzora nad izvrševanjem tega zakona ministrstvo, pristojno za izobraževanje, vzpostavi, vodi in vzdržuje evidenco opozoril, izdanih posameznikom, ki so uporabili strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga niso pridobili skladno z 2. členom tega zakona, pa imajo v tujini na akreditirani instituciji pridobljeno enako ali višjo raven izobrazbe, kot je zahtevana za strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga uporabljajo (v nadaljnjem besedilu: evidenca izdanih opozoril).

Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- datum in številka izdanega opozorila,
- osebno ime,
- rojstni datum,
- stalno oziroma začasno prebivališče.

Osebni podatki iz prejšnjega odstavka se zbirajo, obdelujejo in posredujejo za potrebe izvajanja nadzora v skladu s prvim odstavkom.

Podatki iz evidence izdanih opozoril se hranijo trajno, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

Pri znanstveno-raziskovalnem in razvojnem delu ter pri izdelavi statističnih analiz se osebni podatki iz tega poglavja uporabljajo in obdelujejo v anonimizirani obliki.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen

Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu uskladi svoje interne akte z določbo 2. člena tega zakona v enem mesecu od njegove uveljavitve.

7. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Predlog zakona upošteva ureditev izjeme pri načinu tvorjenja strokovnih naslovov pri študijskih programih prve stopnje – z upoštevanjem študijske usmeritve (tretji odstavek 4. člena Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih) – tudi pri študijskih programih druge stopnje.

K 2. členu

S predlagano spremembo se skladno s prehodno določbo 24. člena ZSZN-1 določi pristojni organ za objavljanje strokovnih in znanstvenih naslovov.

K 3. členu

Za uveljavitev načela zakonitosti in določnosti v kaznovalnem pravu je treba – zaradi zagotavljanja

varstva slovenskega strokovnega oziroma znanstvenega naslova ali naziva strokovne izobrazbe kot dobrine – jasno in nedvoumno zapisati prekrškovne določbe 20. člena ZSZN-1.

K 4. členu

Predlog člena poleg pristojnosti za odločanje v prekrškovnih postopkih uveljavlja tudi nadzor ministrstva, pristojnega za izobraževanje. V okviru preventivne funkcije nadzora bo ministrstvo pravne in fizične osebe opozarjalo na ugotovljene nepravilnosti pri uporabi, tvorjenju in podeljevanju strokovnih in znanstvenih naslovov ter nazivov strokovne izobrazbe. S tem zakon zasleduje cilj pravilne in zakonite uporabe slovenskih strokovnih in znanstvenih naslovov ter nazivov strokovne izobrazbe. Če bo ministrstvo v okviru izvajanja nadzora ugotovilo, da posameznik uporabi strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga ni pridobil skladno z 2. členom tega zakona, pa ima v tujini na akreditirani instituciji pridobljeno enako ali višjo raven izobrazbe, kot je zahtevana za strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga uporablja, bo ravnanje v nasprotju z vročenim pisnim opozorilo prekršek iz četrtega odstavka 20. člena zakona.

K 5. členu

Predlog člena daje pravno podlago za vzpostavitev evidence opozoril, izdanih posameznikom, ki so uporabili strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga niso pridobili skladno z 2. členom tega zakona, pa imajo v tujini na akreditirani instituciji pridobljeno enako ali višjo raven izobrazbe, kot je zahtevana za strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki ga uporablja, ki je potrebna zaradi izvajanja nadzora v skladu s tem zakonom. Evidenca bo vsebovala le nujno potrebe osebne podatke, ki so potrebni za izvajanje upravnega nadzora na tem področju, saj bo upravni organ na podlagi teh podatkov ugotovil, ali je posameznik že bil pisno opozorjen glede pravilne rabe strokovnega oziroma znanstvenega naslova. Ostale potrebne podatke bo organ pridobil iz zbirke dokumentarnega gradiva, saj gre za dokumente, ki se v skladu s predpisi o varstvu dokumentarnega gradiva hranijo trajno. Upošteva se ugotovljena dejstva bo organ ali izdal pisno opozorilo ali pa zadevo odstopil prekrškovnemu organu v nadaljnjo obravnavo. Podatki iz evidence se hranijo trajno, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

K 6. členu

Prehodna določba opredeli rok, v katerem mora agencija uskladiti svoje interne akte z določbo spremenjenega 15. člena zakona.

K 7. členu

Končna določba ureja začetek veljavnosti novele zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

7. člen

(način tvorjenja strokovnih naslovov po študijskih programih druge stopnje)

Strokovni naslov po končanem študijskem programu druge stopnje je magister oziroma magistrica stroke. Tvori se tako, da se za besedo magister oziroma magistrica doda poimenovanje, izvedeno iz študijskega programa.

15. člen

(objavljanje strokovnih in znanstvenih naslovov)

Strokovne in znanstvene naslove ter njihove okrajšave, ki jih po tem zakonu podeljujejo univerze in drugi visokošolski zavodi, objavlja v Uradnem listu Republike Slovenije ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.

20. člen (kazenske določbe)

(1) Z globo najmanj 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, če ravna v nasprotju z določbami tega zakona (2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 22., 23. in 26. člena).

(2) Z globo najmanj 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, če ravna v nasprotju z določbami tega zakona (2., 3., 17. in 25. člena).

(3) Z globo najmanj 10.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, če uporablja strokovni oziroma znanstveni naslov ali naziv strokovne izobrazbe, ki si ga ni pridobil (2. člen).

(4) Z globo najmanj 10.000 tolarjev se za prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe.

21. člen (pristojni organ)

(1) Za odločanje o prekrških, povezanih s podeljevanjem in uporabo strokovnih ali znanstvenih naslovov, je pristojno ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(2) Za odločanje o prekrških, povezanih s podeljevanjem in uporabo nazivov strokovne izobrazbe, je pristojna šolska inšpekcija v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s prvo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora predlagamo sprejetje po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Bistvo predlaganih sprememb je prevzem že uveljavljene izjeme tvorjenja strokovnih naslovov pri študijskih programih prve stopnje tudi za študijske programe druge stopnje in določnejša opredelitev znakov prekrškov, ki so sicer že v veljavnem zakonu.

VI. PRILOGE

/